

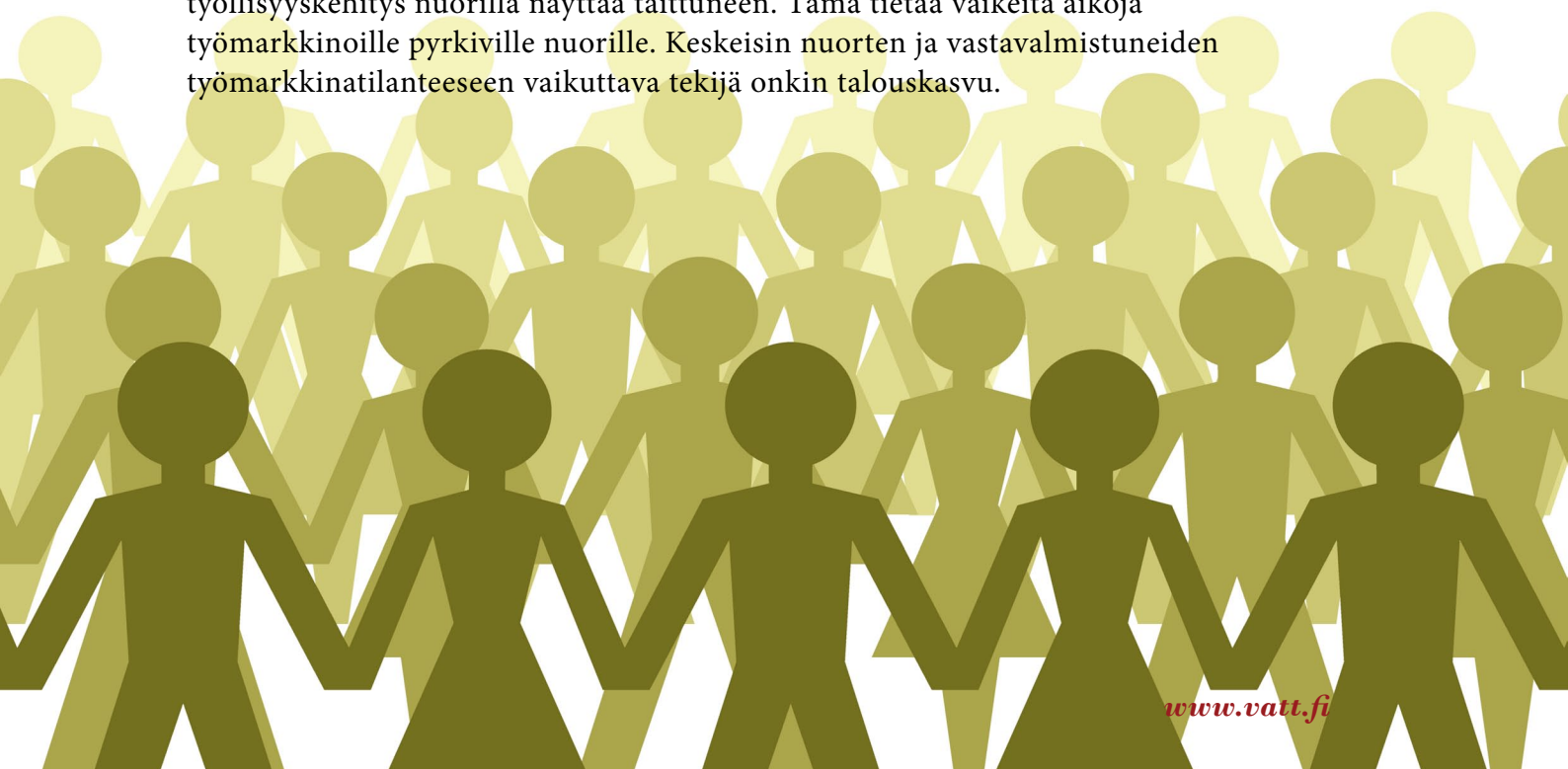
Faktaa nuorisotyöttömyydestä

Ulla Hämäläinen tutkija
Juha Tuomala erikoistutkija

Suomen nuorisotyöttömyys näyttää virallisella työttömyysasteella mitattuna todella dramaattiselta ongelmalta. Vuonna 2012 alle 20-vuotiaiden työttömyysaste oli 30 prosenttia ja 20–24-vuotiaillakin lähes 20 prosenttia. Nuorilla onkin työttömyyskokemuksia kaikista ikäryhmistä suhteellisesti eniten. Nuorison työllisyystilanne on toki vaikea, muttei lainkaan niin synkkä kuin julkisen keskustelun perusteella voisi luulla.

Työttömyysaste ei mittaa sitä, mitä ihmiset yleisesti mieltävät sen tarkoittavan. Mikäli työttömyyden mittariksi otetaan ei-opiskelevien työttömien nuorten osuus ikäryhmän väestöstä, alle 20-vuotiaiden työttömien osuus on alle 2 prosenttia ja 20–24-vuotiaiden 6 prosenttia. Lisäksi nuorten työttömyysjaksojen kestot ovat kaikkialla Suomessa huomattavasti lyhyempiä kuin aikuisilla.

Edellä todetusta huolimatta nuorisotyöttömyys on sekä yhteiskunnan että yksilön ongelma. Useissa tutkimuksissa on havaittu, että työttömyyskokemuksilla voi olla kauaskantoisia vaikutuksia tulevalle työuralle. Vuosien 2010 ja 2011 myönteinen työllisyyskehitys nuorilla näyttää taittuneen. Tämä tietää vaikeita aikoja työmarkkinoille pyrkiville nuorille. Keskeisin nuorten ja vastavalmistuneiden työmarkkinatilanteeseen vaikuttava tekijä onkin talouskasvu.

Nuorten työttömyysaste on noussut historiallisen korkealle Euroopassa. Kriisimaista Espanjassa ja Kreikassa se lähestyy 60 prosenttia. Kotimaassa vilkkaana käynyt nuoriin liittyvä huolikeskustelu on kulkenut eurooppalaisen keskustelun vanavedessä. Työttömyysaste on toki noussut ja nuorten työttömyys lisääntynyt, mutta Suomessa tilanne ei ole niin vakava kuin julkisesta keskustelusta voisi päätellä.

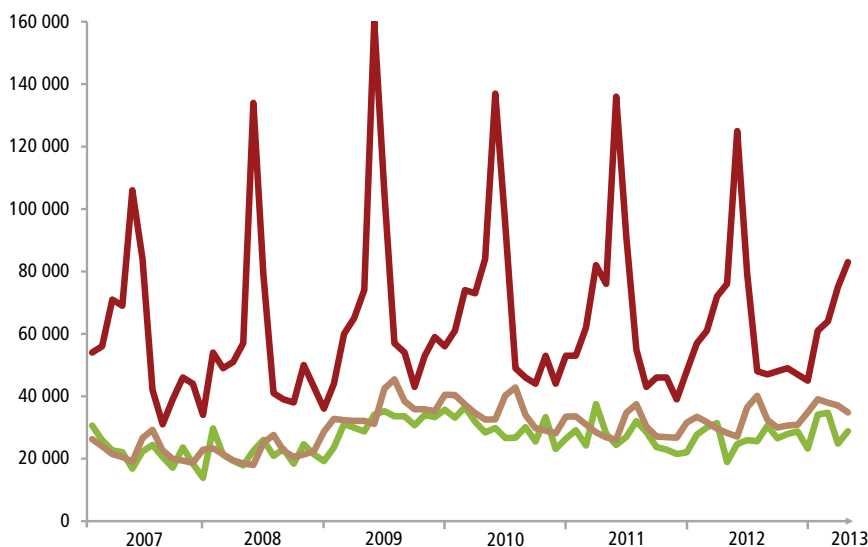
Nuorten työttömyysaste on käytännössä aina ja kaikkialla korkeampi kuin aikuisväestön. Ilmiöön on monta syytä, jotka liittyvät siihen, että nuorten liikkuvuus työmarkkinoilla on suurta. Nuoret etsivät ensimmäistä työtään, vaihtavat työpaikkaa ja palaavat välillä koulutukseen. Väliin jää usein lyhyitä työttömyysjaksoja. Myös nuorille tyypilliset määräaikaisten työsuhteiden päätyttyä usein lyhyeen työttömyysjaksoon. Näin on erityisesti laskusuhdanteessa. Suhdannevaihtelut kohtelevat nuorten työmarkkinoita aikuisten työmarkkinoita ankarammin, sillä yhtäkkinen talouden heikkeneminen johtaa monien määräaikaisten työsuhteiden päättymiseen sekä rekrytointikieltoihin ja -rajoituksiin. Laajamittaiset rekrytoinnin kiellot kohdistuvat nimenomaan työmarkkinoille sisään pyrkiviin, joista merkittävä osa on nuoria.

Nuorten korkeaa työttömyysastetta selittävät myös jyrkät kausivaihtelut. Missään muussa väestöryhmässä ei ilmene jokavuotista, satojen tuhansien ihmisten yhtäaikaista hakeutumista työmarkkinoille. Osalle keväinen koulujen päätyminen merkitsee pysyvän työpaikan hakemista, mutta enemmistölle väliaikaista toimeentulon täydentämistä kesätoilla. Kaikki tämä johtaa suurempaan riskiin kokea työttömyyttä.

Opiskelijatko työttömiä?

Virallisella työttömyysasteella mitattuna nuorisotyöttömyys näyttää todella dramaattiselta ongelmalta. Tämä johtuu siitä, että työttömyysaste ei mittaa sitä, mitä ihmiset yleisesti ymmärtävät nuorisotyöttömyyden tarkoittavan. Työvoimatutkimuksen ilmaisema työttömyysaste on kansainvälisesti hyväksytty työttömyyden mittari. Se lasketaan yhteisesti sovituin standardein eri maissa ja kaikille ikäryhmille samalla tavalla. Työtön on henkilö, joka kertoo työvoimatutkimuksen haastattelussa olevansa työtä vailla, etsineensä työtä ja olevansa valmis ottamaan työtä vastaan. Nuorten kohdalla olennaista on, että työttömäksi luokiteltava henkilö voi olla myös päätoiminen opiskelija. Opiskelija siis lasketaan työttömäksi, jos hän haluaisi tehdä töitä vaikkapa opintojensa ohella, mutta ei ole niitä saanut. Koko 2000-luvun ajan onkin ollut niin, että työttömyysasteen mukaan työttömiksi laskettavista suomalaisnuorista yli puolet on todellisuudessa ollut opiskelijoita.¹

Kuviosta 1 selviää, kuinka suuri ero on työttömyysasteen laskentatavan mukaan työttömiksi määriteltyjen ja todellisuudessa työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityneiden nuorten määrän välillä. Opiskelijaväestön työhalukkuus nostaa virallisen työttömyysasteen laskennassa käytettävää työttömien määrää erityisesti kesän kynnyksellä, mikä näkyy kuviossa vuosittaisena piikkinä toukokuun lopulla. Mikäli työvoimatutkimuksen työttömistä poistetaan opiskelijat, työttömien nuorten määrä on hyvin lähellä työhallinnon rekisteröityneiden työttömien määrää. Työttömyysongelman hoidon kannalta keskeinen ryhmä eli työttömiksi rekisteröityneet

Kuvio 1

Kolme erilaista kuvaa nuorten työttömien määrästä.

Virallinen työttömyysaste lasketaan Työvoimatutkimuksen työttömistä, (kuviossa punaisella värillä). Viivan piikit ajoittuvat alkukesään.

— Työvoimatutkimus / Työttömät
— Työvoimatutkimus / Ei-opiskelevat työttömät
— TEM / Rekisteröitynyt työttömyys

nuoret on siis huomattavasti pienempi joukko kuin työvoimatutkimuksen kertoma työttömien määrä antaa ymmärtää.

Työttömyysasteella mitatun työttömyyden kausivaihtelut ovat erityisen suuria Suomessa ja Ruotsissa, koska molemmissa maissa nuoret kouluttautuvat pitkälle, opiskelevat nuoret asuvat itsenäisesti ja toisen asteen opiskelijoista valtaosa on oppilaitoksissa eikä oppisopimuskoulutuksessa. Kummassakin maassa suuri osa nuorista hankkii opiskelurahoja työskentelemällä lomien aikana tai opintojen ohessa ja ilmoittaa siksi työvoimatutkimuksen kyselyssä etsivänsä töitä. On kuitenkin hyvä huomata, että Suomessa tämä kevät-kesäinen työttömyys-huippu sulaa kesän työmarkkinoilla.

Työttömyysaste on työttömien henkilöiden osuus työvoimasta. Työvoiman muodostavat työlliset ja työttömät. Työttömyysaste mittaa siis työttömäksi itsensä kyselyhetkellä tuntevien henkilöiden osuutta työvoimasta. Tästä aiheutuu kaksi isoa tulkintaongelmaa. Ensimmäinen on edellä esitetty työttömien nuorten määrä, joka sisältää myös opiskelijat. Toinen on se, että työttömyysaste ei kuvaa työttömien osuutta kyseisen ikäryhmän väestöstä vaan kyseisen ikäryhmän työvoimasta. Koska nykyisin valtaosa nuorista opiskelee alle 20-vuotiaana ja vielä 20–24-vuotiaanakin, työttömyysasteen jakajassa eli työvoimassa on varsin pieni joukko nuoria. Koulutukseen osallistuminen on lisääntynyt viime vuosikymmeninä kaikkialla Euroopassa ja erityisesti alle 20-vuotiaiden ryhmässä.

Jotta saisi paremman kuvan nuorten työllisyystilanteesta, työttömyysasteen rinnalla on hyvä tarkastella ei-opiskelevien työttömien osuutta kaikista nuorista eli koko ikäryhmän väestöstä. Nuorisotyöttömyydestä käydyn julkisen keskustelun² perusteella vaikuttaa siltä, että tämä vaihtoehtoinen mittaustapa on lähempänä sitä, mitä ihmiset yleensä ajattelevat työttömyysasteen mittaavan.

Kuviossa 2a on esitetty alle 20-vuotiaiden nuorten virallinen työttömyysaste (vaaka-akseli) ja samasta aineistosta laskettu ei-opiskelevien työttömien nuorten osuus ikäryhmän väestöstä (pystyakseli).

Kuvion viesti on hyvin selvä: nuorten työttömyysaste kuvaa erittäin huonosti alle 20-vuotiaiden työttömyystilannetta Euroopassa. Alle 20-vuotiaiden työttömyysaste on koko Unionin alueella noin 30 prosenttia. Siihen on kaksi syytä: valtaosa teini-ikäisistä on vielä opiskele-

massa ja työmarkkinoilla olevien alle 20-vuotiaiden on vaikea löytää töitä. Mikäli suljemme opiskelevat nuoret tarkastelun ulkopuolelle ja laskemme työttömien osuuden alle 20-vuotiaasta väestöstä, keskimääräinen työttömien osuus on Euroopassa noin 3 prosenttia. Suomessa vastaava osuus on alle 2 prosenttia. Valtaosassa maista kuva alle 20-vuotiaiden asemasta muuttuu radikaalisti.

Koulutukseen osallistuminen vähenee 20–24-vuotiaiden keskuudessa. Tämän ikäryhmän työttömyysaste vastaa jo paremmin sitä kuvaa, mikä meillä on Euroopan työttömyystilanteesta, mutta mittakaava on vieläkin varsin erilainen työttömyysasteen ja ei-opiskelevien työttömien väestöosuuden välillä. Kuvio 2b osoittaa, että nuorisotyöttömyys on esimerkiksi kaikissa Pohjoismaissa huomattavasti pienempi ongelma kuin työttömyysastetta kuvaava luku antaa ymmärtää. Suhteutettuna ikäryhmän väestöön työttömien osuus on noin 5 prosenttia tai alle kaikissa Pohjoismaissa.

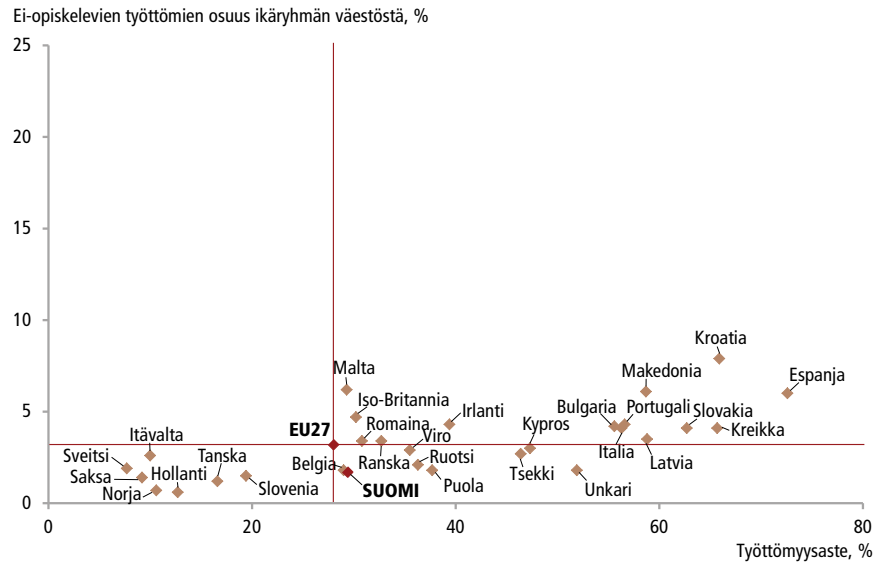
Kuviosta ilmenee myös hyvin selvästi ne maat, joista Euroopan tulee olla huolissaan. Espanja ja Kreikka ovat todella kriisiytyneet: Kreikassa 20–24-vuotiaista joka neljäs ja Espanjassa joka viides on aidosti työttömänä eli ei-opiskeleva työtön. Suomessa vastaava osuus on joka 20. nuori. Erityisen huolestuttavaksi Espanjan ja Kreikan tilanteen tekee se, että työllisyyden heikkeneminen molemmilla mittaustavoilla on ollut todella dramaattista ja se on jatkunut voimakkaana vielä aivan viime aikoina.

Suomen ei-opiskelevien nuorten työttömyystilanne on Saksan tasolla

Suomen korkeana pidettyyn nuorisotyöttömyyteen tarjotaan usein lääkkeeksi esimerkiksi Saksassa, Itävallassa, Hollannissa ja Tanskassa käytössä olevaa mallia, jossa ammatillinen koulutus perustuu oppisopimuskoulutukseen. Perusteena käytetään sitä, että näiden maiden alhainen työttömyysaste on seurausta oppisopimuskoulutuksen tehokkuudesta. Erot nuorisotyöttömyydessä Suomen ja näiden maiden välillä johtuvat kuitenkin hyvin pitkälti mittausteknisistä syistä. Kun nuorison työllisyystilannetta mitataan työttömyysasteella, tulokset vaihtelevat myös sen mukaan, millainen koulutusjärjestelmä kussakin maassa on. Oppisopimuskoulutuksessa olevat lasketaan työvoimaan kuuluviksi ja työllisiksi, koska heillä on oppisopimuksen ansiosta työsuhte, vaikka he ovatkin opiskelijoita. Työttömyysasteen jakajassa näkyvä

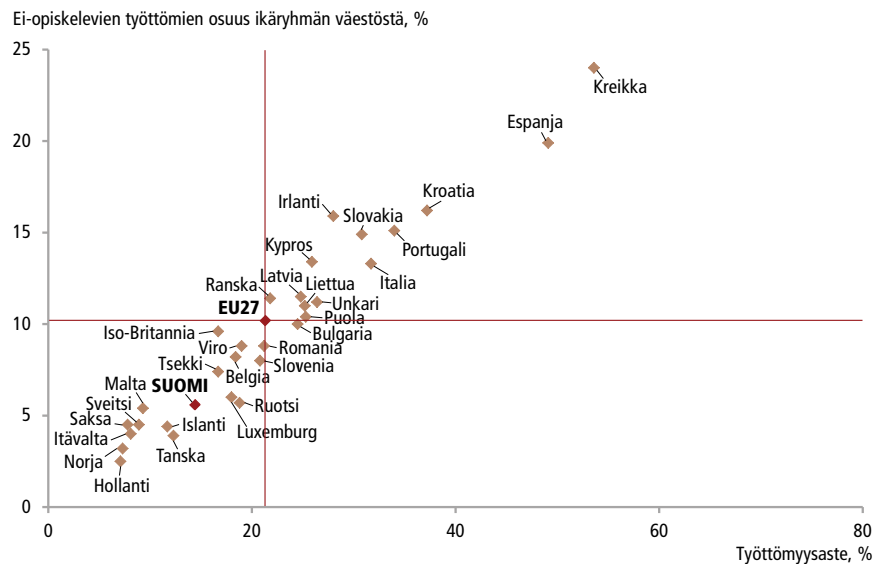
Kuvio 2a

Työttömyysaste (vaaka-akseli) ja ei-opiskelevien työttömien osuus ikäryhmän väestöstä (pystyakseli) 15–19-vuotiaat, 2012.

Kuvio 2b

Työttömyysaste (vaaka-akseli) ja ei-opiskelevien työttömien osuus ikäryhmän väestöstä (pystyakseli) 20–24-vuotiaat, 2012.

Lähde: Eurostat.

ikäluokan työvoiman määrä on siis aivan eri suuruusluokkaa kuin oppilaitosmuotoisissa Suomessa ja Ruotsissa. Suomen kaltainen opiskelijatyöttömyys ei näin ollen olisi edes teknisesti mahdollista oppisopimuskoulutusmaissa.

Jos opiskelijoita ei lasketa työttömiksi ja tarkastellaan työttömien osuutta ikäryhmän väestöstä, erot koulutusjärjestelmissä eivät enää häiritse nuorison työllisyystilanteen vertailua maiden välillä. Tällaisessa vertailussa huomataan, että Suomen ja Ruotsin nuorisotyöttömyyden taso on hyvin lähellä meille malliksi tarjottujen maiden tilannetta. Tämä huomio ei tee tyhjäksi oppisopimuskoulutuksen mahdollisia hyötyjä, mutta esimerkiksi Saksan koulutusjärjestelmän paremmuutta Suomeen verrattuna ei voi perustella matalammalla työttömyysasteella.

Nuorten työttömyyden kesto on lyhyt

Nuorten ikäryhmään suhteutetuista työttömyysosuuksista syntyy kuva, että nuorten työttömyysongelma ei ole Suomessa kansainvälisesti verrattuna vakava. On silti muistettava, että nuorilla on työttömyyskokemuksia kaikista ikäryhmistä suhteellisesti eniten. Kaikkein yleisimpiä työttömyyskokemukset ovat 20- ja 21-vuotiailla, mikäli työttömyyskokemukseksi lasketaan päivänkin työttömyys.³ Vaikka nuorten työttömyysjaksot ovat yleisiä, niiden pituus on huomattavasti lyhyempi kuin aikuisilla.

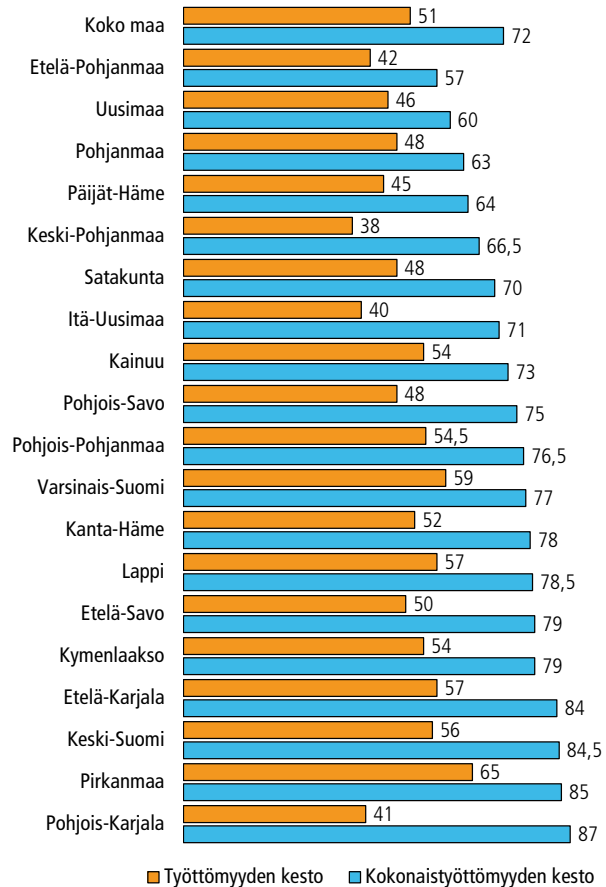
Kuviossa 3 on kuvattu 20–24-vuotiaiden vuonna 2010 alkaneen ensimmäisen työttömyysjakson mediaanikesto maakunnittain⁴. Nuorten työttömyysjaksot ovat finanssikriisinkin jälkeen pysyneet melko lyhyinä. Koko maan tasolla

Kuvio 3.

Vuonna 2010 ensimmäisen alkaneen työttömyys- ja kokonaistyöttömyysjakson mediaanikesto maakunnittain, 20–24-vuotiaat.

Huom. Kokonaistyöttömyys sisältää 7 päivän kuluessa työttömyyden päättymisestä alkaneet työvoimakoulutus- ja tukityöllistämisyksöt

Lähde: Omat laskelmat Youngsters-aineistosta

jaksojen mediaanikesto on 51 kalenteripäivää. Työttömyysjaksot vaihtelevat Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Karjalan hieman yli kuukaudesta Pirkanmaan kahteen kuukauteen. Työttömyysjaksojen lyhyys johtuu esimerkiksi siitä, että nuoret ovat joustavampaa työvoimaa kuin aikuiset, koska he eivät ole vielä yhtä sidottuja tiettyyn ammattiin, alueeseen tai tulotasoon. Nuoren työttömyysjakson katkaisee usein myös opiskelun alkaminen tai kokonaan työvoiman ulkopuolelle ajautuminen.

Nuoret työttömät ovat aina olleet työvoimapolitiikan keskeinen kohderyhmä. Työvoimapolitiikan toimenpiteet katkaisevat nuorten työttömyysjaksot muita työttömiä varhaisemmassa vaiheessa. Vuonna 2005 voimaan tullut nuorten yhteiskuntatakuu velvoittaa tarjoamaan alle 25-vuotiaille työtä, koulutusta, työharjoittelua tai työpajapaikan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun hän rekisteröityy työttömäksi työnhakijaksi. Näiden aktivointijaksojen alkaminen katkaisee työttömyysjakson ja lyhentää näin teknisestikin työttömyysjaksoja.

Nuorten työttömyyden kestosta syntyy hieman toisenlainen kuva, kun huomio kiinnitetään

yksittäisen työttömyysjakson sijaan työttömyysajan kokonaiskestoon. Kokonaiskesto on laskettu lisäämällä työttömyysjakson kesto heti jakson päättyessä mahdollisesti alkanut tukityö- ja/tai työvoimakoulutusjakso ja mahdollinen tämän jälkeen alkanut uusi työttömyysjakso. Työttömyyden kokonaiskestossa työttömyysjakso katsotaan siis yhdeksi ja samaksi jaksoksi, mikäli näin ketjutetuissa jaksoissa ei ole yli viikon taukoja.

Näin laskien nuorten työttömyysjaksot pitenevät merkittävästi, keskimäärin puolitoistakertaisiksi. Myös maakuntien väliset erot korostuvat jossain määrin. Tämä kertoo osin siitä, että työllisyystilanne vaihtelee suuresti eri maakunnissa. Lisäksi kuviosta on nähtävissä, että joillakin alueilla aktiiviseen työvoimapolitiikkaan panostetaan muita enemmän.

Koko maan tasolla työttömyyden kokonaiskeston mediaani oli 72 kalenteripäivää. Pohjois-Karjalassa alkaneet työttömyysjaksot olivat jopa koko maan mediaanitasoa lyhyempiä, kun taas laajemmin määritelty työttömyyden kokonaiskesto oli kaikista pisin. Kun työllistämistoimissa vietetty aika lasketaan mukaan työttömyyden

kesto, pohjoiskarjalaisen nuoren työttömyyden kesto kaksinkertaistuu. Tämä viittaa siihen, että työvoimapolitiikkaa kohdistetaan Pohjois-Karjalassa nuorille varhaisessa vaiheessa, mutta korkeasta työttömyydestä kärsivällä alueella työllistyminen on hidasta. Vertailun vuoksi Etelä-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla työttömyysjaksot ovat lyhyitä, mutta työvoimapolitiikan merkitys jaksojen lyhyeen kestoan huomattavasti vähäisempi. Sen sijaan Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Kymenlaaksossa, joissa työttömyysjaksot olivat koko maan tasoa pidempiä, toimenpiteiden vaikutus työttömyysjaksojen kokonaiskestoan on selvästi vähäisempi kuin Pohjois-Karjalassa.

Nuorten työttömyys on ongelma

Tutkimusten mukaan nuorena koettu työttömyys on ongelma ensinnäkin siksi, että sillä on todettu olevan kauaskantoisia vaikutuksia henkilön työuralle. Vaikeudet heijastuvat niin tulevana työttömyytenä kuin alhaisempina tuloina työuran aikana.⁵

Nuorena koetun työttömyyden pitkän aikavälin vaikutukset syntyvät muun muassa siitä, että huonona aikana työmarkkinoille tuleva nuori ei saa työkokemusta ja sitä kautta arvokasta osaamista ja kontakteja. Pitkittyessään työttömyys voi rapauttaa myös jo olemassa olevaa osaamista. Myös työnantajien asenne työttömänä olleeseen voi olla kielteinen, koska usein työttömyyttä pidetään merkinä henkilön matalasta tuottavuudesta.

Voidaan myös olettaa, että juuri opintonsa päättäneiden uusien työnhakijoiden virta kilpailee samoista aloitustason työpaikoista, jolloin uudet työnhakijat voivat ajaa muuten yhtä osaavan, mutta työttömänä olleen henkilön ohi työhaussa. Erityisesti nuorena koettuun työttömyyteen liitetään usein myös jonkinlainen yleinen huoli ”moraalin rapautumisesta” ja ”työttömäksi oppimisesta”. Ajatellaan, että työttömän oma käytös muuttuu työttömyyden myötä ja tämä ruokkii nimenomaan nuorten keskuudessa tulevaa työttömyyttä.

Nuorten työttömyys on ongelma etenkin nyt, sillä nuorten rekisteröitynyt työttömyys on kääntynyt uudelleen nousuun myös Suomessa. Vuosien 2010 ja 2011 orastava suotuisa kehitys näyttää taittuneen. Tämä tietää vaikeita aikoja työmarkkinoille pyrkiville nuorille. Keskeisin nuorten ja vastavalmistuneiden työmarkkina-tilanteeseen vaikuttava tekijä on talouskasvu.

Tällä hetkellä kasvava nuorten työttömyys on osa yleistä työttömyysongelmaa. Jos talous alkaa kasvaa, työvoiman kysynnän elpyminen näkyy nopeasti työmarkkinoille tulevien uusien nuorten tilanteessa.

Suurimmassa työttömyys- ja syrjäytymisvaarassa ovat ne nuoret, jotka eivät opiskele mitään tai edes hae työtä. Eurooppalaisessa vertailussa tällaisten nuorten osuus on Suomessa suhteellisen pieni.⁶ Vuonna 2012 tähän ei-aktiivisten nuorten ryhmään kuului 15–19-vuotiaista suomalaisnuorista 2,6 prosenttia ja 20–24-vuotiaista 7 prosenttia. Saksassa ja Tanskassa ei-aktiivisten osuudet ovat samaa suuruusluokkaa kuin Suomessa.

Syrjäytyneiden 15–29-vuotiaiden nuorten määräksi on Suomessa esitetty suurimmillaan jopa 60 000 henkilöä.⁷ On kuitenkin huomattava, että näissä luvuissa on mukana henkilöitä, joita ei tosiasiallisesti voi pitää syrjäytyneinä. Esimerkiksi vain lyhyen aikaa työttömänä olleet, nuorimmat peruskoulun varassa olevat koulutuspaikan vaihtajat, kotona lasta hoitavat ja armeijaa tai siviilipalvelusta suorittavat on voitu määritellä syrjäytyneiksi. Yhteistä näille ryhmille on, että työmarkkinoiden ja koulutuksen ulkopuolella olo ei ole pysyvää, ja pidemmän aikavälin tarkastelussa valtaosa näistä nuorista on päässyt koulutukseen ja/tai löytänyt paikkansa työmarkkinoilla.

Nuorena koetun, usein lyhytaikaisen työttömyyden ja syrjäytymisen välille ei siis tule laittaa yhtäläisyysmerkkiä. Julkisessa keskustelussa tuntuu usein unohtuvan, että valtaosa suomalaisnuorista tekee juuri niitä asioita, jota yhteiskunta heiltä odottaa. Nuoret kouluttautuvat ahkerasti ja haluavat käydä töissä⁸.

Viitteet

1. Viimeisimmän tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen arvion mukaan heitä on ollut jopa 60% Suomen nuorista työttömyysasteeseen lasketuista työttömistä. Larja Liisa: Nuorten elinoloja ei voi kuvata pelkän työttömyysasteen avulla. Hyvinvointikatsaus 1/2013
2. Niin kansallinen kuin kansainvälinen media tulkitsee työttömyysasteen kuvaavan nuorten ei-opiskelevien työttömien osuutta väestöstä.
3. Hämäläinen Ulla – Hämäläinen Kari (2012): Matkalla maailmalle: nuorten työttömyyden esiintyvyys ja kesto. Työpoliittinen aikakauskirja, 2/2012.
4. Työvoimahallinto julkaisee yleensä päättäneiden ja meneillään olevien työttömyysjaksojen kestoja. Päättäneiden työttömyysjaksojen kestossa korostuvat lyhyet työttömyysjaksot kun taas meneillään olevien työttömyysjaksojen kestossa korostuvat pidemmät työttömyysjaksot.
5. Arulampalam W. (2001): Is Unemployment Really Scarring? Effects of Unemployment Experiences on wages. The Economic Journal, 111(475).
- Skans O. N. (2011): Scarring effects of first labour market experience. IZA Discussion Paper 5565.
6. Niiden nuorten osuus, jotka eivät ole koulutuksessa, työllisiä tai työttömiä. Tähän ryhmään kuuluvat myös kotona lasta hoitavat, joita ei tulisi kutsua Eurostatin luokituksen mukaisesti ei-aktiivisiksi. (Eurostat: Young people not in employment and not in any education and training, by age and sex. Valitse wstatus: Inactive).
7. Myrskylä Pekka (2012): HUKASSA – Keitä ovat syrjäytyneet nuoret? EVA Analyysi, No 19.
8. Käytännössä kaikki nuoret (97 %) osallistuvat yhteisvalintaan 18 ikävuoteen mennessä.

Tutkija Ulla Hämäläinen on erikoistunut työmarkkinakysymyksiin ja sosiaaliturvaan. Hänen viimeisimpiä tutkimushankkeitaan ovat nuorten yhteiskuntatakuun ja Paltamon täystyöllisyshankkeen arviointi. Lisäksi hän on tutkinut sosiaaliturvaa Kansaneläkelaitoksen johtavana tutkijana.

Lisätietoja: www.vatt.fi/ulla-hamalainen

Erikoistutkija Juha Tuomalan tutkimusaiheita ovat työmarkkinatutkimus ja työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusten arviointi. Viime aikoina hän on tehnyt tutkimusta myös työkyvyttömyyseläkkeistä ja työeläkekuntoutuksen vaikuttavuudesta. Lisäksi Juha on mukana nuorisotakuun arviointihankkeessa.

Lisätietoja: www.vatt.fi/juha-tuomala

Policy Brief on Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen artikkelisarja, joka esittelee taloustieteellisiä näkökulmia ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja talouspolitiikan päätöksiin. Artikkelit julkaistaan VATT:n verkkosivuilla www.vatt.fi.

Kuvitus: Shutterstock

Graafinen suunnittelu: Henri Lassander

© Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 2013

www.vatt.fi

Tuoreimpia julkaisuja

Kaikki VATT:n julkaisut ovat saatavilla osoitteessa www.vatt.fi/julkaisut

VATT Valmisteluraportit 17

Kaupunkialueiden maankäyttö ja taloudellinen kehitys

Raportissa arvioidaan maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevaa politiikkaa sekä niiden instituutioita ja päätöksentekojärjestelmiä. Nykyinen kaupunkialueiden yhdyskuntarakenteiden hajautuva kehityssuunta heikentää taloudellista kehitystä ja kotitalouksien asemaa.

VATT Muistiot 34

Vanhuspalveluiden tuottavuus ja vanhuksen toimintakyvyn heikkeneminen

Muistiossa mitataan kuntien itse tuottamien ja niiden yksityiseltä sektorilta ostamien vanhusten laitospalveluiden, kotipalveluiden ja perusterveydenhuollon vuodeosastojen tuottavuutta. Tulosten perusteella kuntien itse tuottamien ja niiden yksityiseltä sektorilta ostamien vanhusten laitospalveluiden tuottavuus on laskenut.

VATT Tutkimukset 171

The VATTAGE Regional Model VERM

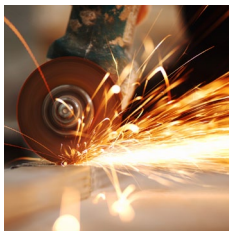
Raportissa kuvataan dynaamisen VERM-mallin tietoaineistoja ja rakennetta. Se sisältää mallin koodin ja sen perustana olevan teorian kattavat kuvaukset. Laskennallisia yleisen tasapainon malleja käytetään laajalti talouspolitiikan vaikutusten ja talouden rakenteessa tapahtuvien muutosten arviointiin ja ennakkointiin.

VATT Tutkimukset 172

Vuoden 2011 energiaverouudistuksen kansantaloudelliset vaikutukset

Vuosina 2011–2015 toteutettavalla energiaverouudistuksella on keskeinen merkitys Suomen päästötavoitteen saavuttamisessa. Uudistus laskee hiilidioksidipäästöjä lähes 2,3 miljoonaa tonnia vuoteen 2020 mennessä ja saattaa parantaa kansantalouden ulkoista tasapainoa. Samalla se kuitenkin leikkaa kulutuskysyntää.

VATT Muistiot 33

Työmarkkinoiden polarisaatio Suomessa

Suomen työmarkkinat ovat polarisoitumassa, eli keskipalkkaisten ammattien työvoimaosuus korkea- ja matalapalkkaisiin ammatteihin verrattuna on laskenut. Esimerkiksi lähihoitajien ja diplomi-insinöörien työvoimaosuudet ovat kasvaneet, kun taas keskipalkkaisten toimisto- ja tehdastöiden työvoimaosuudet ovat vähentyneet.

VATT Analyysi

Hyvän veropolitiikan periaatteet

Ensimmäinen VATT-Analyysi käy läpi viime vuosien taloustieteellisen verotutkimuksen viisaudet ja johtopäätökset, joiden nojaan hyvä veropolitiikka rakentuu. Siinä tarkastellaan verotuksen vaikutusta kotitalouksien ja yritysten käyttäytymiseen, ja pohditaan, miten nämä tutkimustulokset tulisi ottaa huomioon Suomen verotuksen kehittämisessä. Paremmalla veropolitiikalla voidaan lisätä kaikkien suomalaisten hyvinvointia.

Tutkielma on tarkoitettu kaikille verotuksesta kiinnostuneille lukijoille kuten toimittajille, poliittisille päättäjille sekä järjestöjen ja ministeriöiden asiantuntijoille.